

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ

Aydınlık Dergisi, 24 Ocak 2010

Yıldırım Koç

Türkiye Kamu-Sen ve KESK, 25 Kasım 2009 günü birlikte ve adını koya koya grev yaptı. Tekel işçileri 15 Aralık'tan beri direniyor. Direniş 14 Ocak'ta yeni bir aşamaya sıçratıldı. Türk-İş'in 17 Ocak 2010 Ankara Sıhhiye mitingi başarılıydı. Tekel işçileri 19 Ocak günü açlık grevine başladı. İtfaiye işçileri onurlu bir mücadeleyi sürdürüyor. Eczacılar direniyor. Sağlık çalışanları 19 Ocak günü iş durdurdu.

Eylemcilerden, Tekel işçileri, itfaiyeciler, memurlar, sözleşmeli personel, sağlık çalışanları işçi sınıfının parçalarıdır. Çalıştırıldıkları statü farklı olsa bile, bu insanlar, yaşamlarını işgücünü satarak kazanan, üretim araçları mülkiyetinden kopmuş kişilerdir. Eczacılar ise kent küçük burjuvazisidir. Ancak büyük sermayenin perakende ticarete girmesi nasıl önce bakkalları, kasapları, manavları büyük ölçüde tasfiye etmişse, büyük mağazalarda ilaç satışının başlamasıyla eczacıların önemli bir bölümü de tasfiye olacak, mülksüzleşecek ve işçi sınıfının saflarına katılacaktır.

İşçi sınıfının yükselen eylemliliğinde kendiliğindencilik ağır basmaktadır. Diğer bir deyişle, bu eylemlerde herhangi bir siyasal partinin örgütleyici ve yönlendirici rolü yoktur. Hayat, eylemleri dayatmaktadır.

İşçi sınıfı tarihine baktığımızda, kendiliğindenci eylemlerin yükselişinin iki önkoşulu ortaya çıkar. (1) İnsanların durumu kötüleşecek, hayatlarından memnun olmayacaklar. (2) Mücadele ederlerse başarılı olabilecekleri algılaması içinde olacaklar.

Şartların her kötüleşmesi toplumsal hareketlilik getirmez. Eğer mücadele ile sonuç alınabileceği algılaması ve beklentisi yoksa veya toplum örgütsüzse, toplumsal patlamalar değil, toplumsal çürüme ortaya çıkar. Fuhuş, hırsızlık, gasp, soygun, ahlaksızlık yaygınlaşır.

Mücadele edildiğinde başarılı olunacağı umudu, hakim sınıflar cephesinde bir çatlağın veya gediğin ortaya çıkmasıyla mümkündür. Siyasal iktidar zayıflamışsa ve bu durum kitlelerce kavranıyorsa, toplumsal hareketlilik eğilimi güçlenir. Yönetenlerin yönetemediği, yönetilenlerin artık eski koşullarda yönetilmek istemediği şartlar ortaya çıkar.

Bugün böyle bir süreç yaşıyoruz.

Toplumsal sorunlarımız artıyor. Ücretli olarak istihdam edilen işçilerin, memurların ve sözleşmeli personelin gerçek gelirlerinde önemli düşmeler, ciddi bir mutlak yoksullaşma yok. Ancak işsizlik öylesine yaygınlaşıyor ki, kişi olarak gelirlerde önemli bir düşüş olmasa bile, ailelerin toplam gelirleri hızla azalıyor ve ciddi bir çöküntü yaşıyor.

Diğer taraftan, AKP'nin zannedildiği kadar güçlü olmadığı, sürekli hatalar yaptığı, hatalarının altında ezildiği anlayışı hızla yaygınlaşıyor.

Bu koşullarda işçi sınıfının kendiliğindenci hareketinin güçlenme eğilimi yüksek. Ayrıca, tarihe baktığımızda, burjuva demokratik devrimlerinde, güçlü aristokraziye karşı mücadele eden genç burjuvazinin, işçi sınıfını da tarih sahnesine çektiğini görürüz. İngiltere'de 1642 Cromwell devriminde de, Fransa'da 1789 Büyük Fransız Devrimi'nde de bu süreç yaşanmıştı. Bizde 1876, 1908 ve hatta 1919-1922 süreçlerinde böyle bir olay yaşanmadı. Ancak bazı kesimler kapıştığında, artık önemsenen bir güç haline gelen işçi sınıfını tarih sahnesine çekme eğilimi söz konusu olabilir. İşçi sınıfının kendiliğindenci hareketinin yeniden yükselişe geçmesinde üçüncü bir etmen olarak bu noktanın da en azından incelenmesinde yarar var.

Böyle dönemlerde işçi sınıfının birliğinin maddi altyapısı mevcuttur. İşçi sınıfı içindeki siyasal görüş, etnik köken, inanç, işkolu, meslek, bölge, cinsiyet, işyeri ayrımları önemini yitirir. İşçi sınıfının birliği güçlenir. İşçi sınıfı aynı zamanda ulusu da birleştirir. Tekel işçilerinin eylemi bunun en güzel örneğidir.

Ancak yine böyle dönemlerde, işçi sınıfının birliğini bölmeye yönelik operasyonlar da gündeme gelir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihinde, işçi sınıfının kendiliğindenci hareketinin gelişme eğiliminin güçlendiği dönemlerde bazı çevrelerin işçi sınıfının sendikal örgütlenmesini bölmeye yönelik çabalarının yoğunlaştığını biliyoruz. Bu girişimler genellikle ABD'nin Irak'a saldırısında demokrasi götürme gerekçesi gibidir. İleri sürülen gerekçe ilk bakışta doğru gözükür, ancak amaç tam tersidir.

Sendikal örgütlerin yönetiminde yanlış kişiler olabilir, olmuştur. Ancak işçi sınıfının bugün en yaygın örgütlenmesi, tüm eksiklik ve yanlışlıklarına karşın, yine de sendikalardır. Bugün sendikaları birleştirmek mümkündür ve öncelikli görevdir. Sendikaları bölmeye yönelik girişimlere karşı uyanık olmak da en az bu görev kadar önemlidir.